

UPRAVA ZA VETERINARSTVO I SIGURNOST HRANE

KLASA: 322-02/18-01/78
URBROJ: 525-10/0547-19-1
Zagreb, 31. ožujka 2019.

**PROGRAM NADZIRANJA KLASIČNE
SVINJSKE KUGE U DIVLJIM SVINJAMA
U 2019/2020 GODINI**

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	3
2. PRAVNA OSNOVA.....	3
3. PRETRAŽIVANJE UGINULIH DIVLJIH SVINJA.....	4
4. KARAKTERISTIKE PROGRAMA PRETRAŽIVANJA.....	4
5. POSTUPAK U SLUČAJU NALAZA PROTUTIJELA ZA VIRUS KSK.....	6
6. POSTUPAK U SLUČAJU NALAZA VIRUSA KSK.....	7
7. PROVEDBA PROGRAMA PRETRAŽIVANJA.....	7
8. DIJAGNOSTIČKO PRETRAŽIVANJE.....	9
9. FINANCIRANJE.....	9
10.NADZOR	10

PRIVITAK:

- 1. Popis lovišta uključenih u program pretraživanja divljih svinja u godini 2019/2020 broj i vrsta uzoraka divljih svinja koji se dostavljaju iz svakog lovišta**
- 2. Uputa za uzimanje uzoraka divljih svinja**
- 3. Obrazac epidemiološkog istraživanja u slučaju sumnje ili potvrđenog slučaja KSK u divljih svinja**

1. UVOD

Klasična svinjska kuga (KSK) je osobito opasna zarazna bolest domaćih i divljih svinja. Ljudi ne obolijevaju od ove bolesti. Uzročnik KSK je virus. Bolest se u domaćih i divljih svinja pojavljuje u više oblika. Može imati blagi tijek (nevoljkost, smanjen apetit, proljev) i trajati više od mjesec dana. U mlađih dobnih kategorija svinja najčešće se javi akutni, brzo razvijajući oblik bolesti (jako povišena temperatura, životinje prestanu jesti, teško hodaju, grupiraju se, leže, imaju začep i nakon toga proljev, kašlju, zanose se stražnjim dijelom tijela, neke imaju crvenkasto-plave rubove uški i crvenilo po donjim dijelovima tijela i nogama). Akutni oblik većinom završava smrću. Virus uzročnik KSK je jako zarazan, bolest se brzo širi i uzrokuje veliku gospodarsku štetu. Izvor zaraze su bolesne svinje preko kojih se KSK širi izravno na druge svinje koje dođu u kontakt sa zaraženima. KSK se neizravno širi neprokuhanim napojem – naročito ostacima suhomesnatih proizvoda, ljudima koji su bili u kontaktu sa zaraženim životinjama (preko obuće i odjeće, ruku), zatim kontaminiranim predmetima, opremom, prijevoznim sredstvima (koja nisu odgovarajuće oprana i dezinficirana nakon svakog prijevoza svinja), gnojem, a nekad i preko drugih životinja koje su inače za bolest neprijemljive.

U slučaju pojave KSK u domaćih svinja provodi se najstroži način suzbijanja i iskorjenjivanja infekcije KSK iz populacije domaćih svinja. To između ostalog podrazumijeva hitno usmrćivanje svih svinja na gospodarstvu gdje se bolest pojavila, neškodljivo uništavanje lešina i temeljito pranje i dezinfekciju. Svaki slučaj sumnje na KSK mora se detaljno istražiti, što uključuje i laboratorijsko pretraživanje u svrhu isključivanja ili potvrđivanja ove bolesti. Zadnji slučaj KSK u domaćih svinja potvrđen je u ožujku 2008. godine.

Tijekom 2018. godine pretraženo je 8568 uzoraka na prisutnost protutijela (AtELISA) te 5358 uzoraka metodom Q-RT-PCR i 3 uzorka metodom AgELISA na virusni antigen. Rezultati pretraživanja svih uzoraka su bili negativni.

Program nadziranja KSK u divljih svinja osigurava rano otkrivanje novih slučajeva KSK, što omogućava brzu provedbu preventivnih mjera za sprječavanje unošenja virusa KSK u uzgoje domaćih svinja.

Predmetni Program mora biti proveden u potpunosti, a u slučaju nemogućnosti ispunjavanja utvrđene kvote uzorkovanja u ovoj lovnoj sezoni, lovoovlaštenik je dužan o tome izvijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane.

2. PRAVNA OSNOVA

Nacionalni Program donesen je na temelju članka 16., stavak 1. točka 10. Zakona o veterinarstvu („Narodne novine“, br. 82/13, 148/13, 115/18) te se njime provodi Naredba o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2019. godini („Narodne novine“ broj 5/19, 26/19), Dio VI. članak 17., stavak 5.

U slučaju promjene epidemiološke situacije Program će biti odgovarajuće izmijenjen i nadopunjen.

3. PRETRAŽIVANJE UGINULIH DIVLJIH SVINJA

Radi povećane osjetljivosti sustava ranog otkrivanja infekcije KSK u domaćih svinja, tijekom cijele godine, svaka divlja svinja koja je nađena mrtva (uginula, pregažena i sl.) u lovištu, na prometnici ili drugom mjestu, mora biti dostavljena u najbližu nadležnu ovlaštenu veterinarsku organizaciju koja je dužna lešinu divlje svinje uputiti u Hrvatski veterinarski institut (HVI) u Zagreb (Savska cesta 143) na patoanatomsku i virusološku pretragu na KSK, uz odgovarajući Obrazac (Obrasci koji se dostavljaju u okviru provedbe ovoga Programa, kad god ih lovoovlaštenik posjeduje) u koji su upisani podaci o divljoj svinji kako se traži. U slučaju da dostavljenu lešinu divlje svinje ne prati odgovarajući Obrazac za uzorkovanje, ovlašteni veterinar koji preuzima lešinu dužan je istu uputiti u laboratorij uz popratni LABNAR Obrazac, u koji mora najmanje navesti lokaciju gdje je nađena uginula divlja svinja, dobnu kategoriju i spol divlje svinje koju šalje na patoanatomsku i virusološku pretragu na KSK.

Ujedno se lešina divlje svinje pretražuje i na afričku svinjsku kugu (ASK) sukladno Programu nadziranja afričke svinjske kuge (KLASA: 322-01/19-01/21, URBROJ: 525-10/0547-19-1).

Obvezu prijave svake pronađene lešine divlje svinje (uginula, pregažena i sl.) najbližoj nadležnoj veterinarskoj organizaciji ili nadležnom lovoovlašteniku, ima svaka fizička osoba.

Lovoovlaštenik ima obavezu organizirati dostavu uginule divlje svinje u dogovoru s ovlaštenom veterinarskom organizacijom.

O svakoj uginuloj divljoj svinji, odmah po primitku iste, ovlašteni veterinar mora izvijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane (u daljnjem tekstu Uprava) na e-mail adresu: veterinarstvo@mps.hr.

Za dostavljeni trup divlje svinje koja je pronađena uginula, a nije odstrijeljena, lovoovlašteniku i nadležnoj ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji plaća se naknada iz sredstava državnog proračuna sukladno Odluci o visini naknada za propisane veterinarske usluge koje se financiraju iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za tekuću godinu.

4. KARAKTERISTIKE PROGRAMA PRETRAŽIVANJA

Trenutno je na području Republike Hrvatske georeferencirano ukupno 1069 lovišta. U određenom broju lovišta divlje svinje ne obitavaju ili se ne love te je 958 lovišta prijavilo divlju svinju u okviru lovno gospodске osnove. U ostalim lovištima divlje svinje odstrjeljuju se u skladu s Naredbom o smanjenju brojnog stanja pojedine vrste divljači (NN 115/18).

Prema podacima Uprave šumarstva, lovstva i drvne industrije, Ministarstva poljoprivrede (MP), procijenjeni broj divljih svinja koje su kontinuirano boravile na području lovišta u razdoblju 2017./2018. bio je oko 30 000, a odstrijeljeno je 38 000 divljih svinja.

U lovnoj sezoni 2018./2019. odstrijeljeno je oko 28 000 divljih svinja (preliminarni podaci).

U Program nadziranja divljih svinja uključena su državna i zajednička lovišta koja su Upravi šumarstva lovstva i drvne industrije dostavila podatke o veličini populacije divljih svinja u lovištu.

U lovnoj sezoni 2019/2020 u Program je ukupno uključeno 824 lovišta, homogeno distribuiranih na području cijele zemlje i predstavljaju cijelo područje zemlje gdje obitavaju divlje svinje.

Za potrebe programa nadziranja KSK, u svakoj županiji određen je odgovarajući broj područja uzorkovanja, minimalni broj uzoraka po području uzorkovanja te minimalni i maksimalni broj uzoraka po županiji (Tablica 1). U Tablici 1 opisana je tražena prevalencija serokonverzije na KSK, po županijama.

Ukoliko je u međuvremenu došlo do promjene lovišta, lovoovlaštenika ili drugih podataka koji mogu utjecati na provedbu uzorkovanja, nadležni lovoovlaštenik dužan je o tome obavijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane na veterinarstvo@mps.hr.

Tablica 1. Broja područja uzorkovanja, te očekivani broj uzoraka

Županija	Procijenjeni broj divljih svinja (na vrhuncu lovne sezone - ref. god. 2015)	Broj područja uzorkovanja	Tražena prevalencija u pojedinom području uzorkovanja	Minimalni broj uzoraka u pojedinom području uzorkovanja	Minimalni broj uzoraka po županiji	Maksimalni broj-očekivani broj uzoraka po županiji
Zagrebačka	2803	3	0.05	59	177	216
Krapinsko-zagorska	378	1	0.05	59	59	73
Sisačko-moslavačka	7941	8	0.02/0.01	138	1104	3219
Karlovačka	4977	5	0.02/0.01	138	690	1128
Varaždinska	722	1	0.05	59	59	84
Koprivničko-križevačka	2078	2	0.05	59	118	142
Bjelovarsko-bilogorska	4837	5	0.05	59	295	440
Primorsko-goranska	2244	2	0.05	59	118	148
Ličko-senjska	5400	5	0.05	59	295	336
Virovitičko-podravska	3039	3	0.05	59	177	231

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

Požeško-slavonska	2655	3	0.05	59	177	198
Brodsko-posavska	1896	2	0.02/0.01	138	276	901
Zadarska	1771	2	0.05	59	118	137
Osječko-baranjska	5576	6	0.02/0.01	138	828	990
Šibensko-kninska	947	1	0.05	59	59	162
Vukovarsko-srijemska	2405	3	0.02/0.01	138	414	1292
Splitsko-dalmatinska	1850	2	0.05	59	118	183
Istarska	1616	2	0.02	59	118	156
Dubrovačko-neretvanska	88	1	0.02	59	59	64
Međimurska	198	1	0.02	59	59	70
Grad Zagreb	92	1	0.02	59	59	62
Ukupno	53513	59			5377	10 232

U lovištima iz Tablice iz Privitka 1 ovoga Programa sa Statusom 1, uzimaju se uzorci krvi divljih svinja starijih od 6 mjeseci, za serološku pretragu na KSK, te tonzile ili slezena svinja svih dobnih kategorija za virusološku pretragu na KSK. Dakle za virusološku pretragu prikladni su i uzorci organa divljih svinja mlađih od 6 mjeseci. Dob divlje svinje koja je uzorkovana mora uvijek biti upisana u Obrazac za uzorkovanje.

U lovištima iz Tablice iz Privitka 1 ovoga Programa sa Statusom 2, uzimaju se samo uzorci krvi divljih svinja starijih od 6 mjeseci, za serološku pretragu na KSK.

Svaka uginula divlja svinja koja se nađe u lovištu ili na drugoj površini (cesta, poljoprivredna površina i sl.) mora, bez obzira na dob, biti upućena (preko nadležne ovlaštene veterinarske organizacije) u Hrvatski veterinarski institut u Zagreb ili najbližu podružnicu Hrvatskog veterinarskog instituta u Rijeci, Splitu, Vinkovcima ili Križevcima, u svrhu patoanatomske i virusološke pretrage na KSK (i ASK).

Broj uzoraka koje treba uzeti u svakom lovištu uključenom u Program pretraživanja, određen je u Tablici iz Privitka 1. ovoga Programa.

5. POSTUPAK U SLUČAJU NALAZA PROTUTIJELA ZA VIRUS KSK U UZORCIMA PODRIJETLOM OD DIVLJIH SVINJA

U slučaju nalaza protutijela za virus KSK u uzorcima divljih svinja, nadležni veterinarski inspektor mora obaviti nadzor stanja divljih svinja u lovištu, provesti propisano

epidemiološko istraživanje, prema Obrascu (Privitak 4. ovoga Programa) iz Kriznog plana za KSK narediti obvezno laboratorijsko pretraživanje uzoraka svake odstrijeljene i/ili uginule divlje svinje u lovištu kako bi se KSK potvrdila ili isključila, u skladu s Dijagnostičkim priručnikom za KSK, te druge mjere u skladu s Pravilnikom o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje KSK (Narodne novine br. 187/2004, 123/08). Nadležni veterinarski inspektor također mora podsjetiti lovoovlaštenika na obvezu prijave i dostave svake lešine nađene uginule divlje svinje u nadležnu ovlaštenu veterinarsku organizaciju (koja istu mora uputiti u Hrvatski veterinarski institut u Zagreb na patonatomsku i virusološku pretragu u svrhu isključivanja KSK), te provedbu istog odrediti Rješenjem.

6. POSTUPAK U SLUČAJU NALAZA VIRUSA KSK U UZORCIMA DIVLJIH SVINJA

U slučaju kad je potvrđena KSK u divljih svinja, provode se odredbe članka 15. stavka 2. Pravilnika o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje KSK (Narodne novine br. 187/2004, 123/2008) i Kriznog plana za KSK.

7. PROVEDBA PROGRAMA PRETRAŽIVANJA

Program pretraživanja divljih svinja na KSK u 2019/2020. godini, treba provoditi na sljedeći način:

1. U Tablici iz Privitka 1. ovoga Programa, za svako lovište je određen broj i vrsta uzorka koju treba dostaviti na pretragu na KSK. Obzirom na rizik od KSK određen je Status 2 (nizak) i Status 1 (povećan), te je s obzirom na status određen broj uzoraka i vrsta organa i/ili tkiva koji moraju biti uzeti od odstrijeljene divlje svinje i dostavljeni na pretragu na KSK.

Lovišta koja imaju Status 1, dostavljaju krv divljih svinja starijih od 6 mjeseci na serološku pretragu na KSK i tonzile ili komad slezene (za virusološku pretragu na KSK) kako je utvrđeno u Tablici iz Privitka 1. ovoga Programa.

Lovišta koja imaju Status 2, dostavljaju krv divljih svinja starijih od 6 mjeseci na serološku pretragu na KSK i to broj koji je utvrđen u Tablici iz Privitka 1. ovoga Programa.

Pojedina Lovišta koja imaju Status 2, također dostavljaju osim krvi i tonzile ili komad slezene (za virusološku pretragu na KSK) kako je utvrđeno u Tablici iz Privitka 1. ovoga Programa.

2. Uginule divlje svinje najvažniji su indikator promjene zdravstvenog stanja populacije i najvažniji su izvor informacija u smislu ranog otkrivanja bolesti. Stoga, je pretraživanje uginulih divljih svinja jedan od najvažnijih elemenata o kojem ovisi sustav ranog otkrivanja KSK.

Svaku nađenu uginulu divlju svinju lovci su obvezni dostaviti na pretragu u svrhu isključivanja KSK, na način kako je opisano u točki 3. ovoga Programa (PRETRAŽIVANJE UGINULIH DIVLJIH SVINJA). Za dostavljenu svježu lešinu divlje svinje lovoovlašteniku će biti isplaćena naknada u skladu s važećom Odlukom o visini naknada za propisane veterinarske usluge.

U skladu s ovim Programom svaka fizička osoba je obvezna prijaviti nađenu uginulu divlju svinju na pretragu u svrhu isključivanja KSK, na način kako je opisano u točki 2. ovoga Programa (PRETRAŽIVANJE UGINULIH DIVLJIH SVINJA).

3. Jedna (1) divlja svinja predstavlja jedan uzorak bez obzira da li se od nje na pretragu dostavlja samo uzorak krvi ili se uz krv uzima i komad slezene ili tonzile.

4. Prilikom uzorkovanja za svaku svinju od koje se uzima uzorak (samo krv ili krv i komad slezene ili krv i tonzile) treba popuniti Obrazac za uzorkovanje koji je dostavljen lovoovlašteniku. Ukoliko je uzorkovana svinja mlađa od 6 mjeseci isto treba navesti u Obrascu za uzorkovanje. Broj dostavljenih Obrazaca jednak je broju divljih svinja od kojih trebaju biti uzeti uzorci.

5. Obrazac za uzorkovanje treba ispuniti čitko i odgovoriti na sva pitanja navedena u Obrascu.

Napomena: rubriku „Datum kad je uzorak poslan na pretragu“ u Obrascu za Napomena: rubriku „Datum kad je uzorak poslan na pretragu“ u Obrascu za uzorkovanje, popunjava ovlaštenu veterinar. „Datum kad je uzorak poslan na pretragu“ odnosi se na datum kad se uzorak šalje u laboratorij Hrvatskog veterinarskog instituta u Zagrebu. Ukoliko je datum slanja uzorka u laboratorij drugačiji od datuma kad je uzorak zaprimljen u ovlaštenu veterinarsku organizaciju (OVO), ovlaštenu veterinar je dužan upisati i datum kad je zaprimio uzorak (*npr. „Datum kad je uzorak poslan na pretragu“ 3.6.2019. (poslan u laboratorij); zaprimljen u OVO 2.6.2019.*).

6. Sve četiri (4) kopije Obrasca za uzorkovanje zajedno s uzorkom dostavljaju se u nadležnu OVO. Četvrtu kopiju Obrasca za uzorkovanje, ovjerenu od ovlaštenog veterinara koji je pregledao i zaprimio uzorak, zadržava lovoovlaštenik. Lovoovlaštenik je dužan sve kopije Obrazaca za uzorkovanje čuvati u svojoj evidenciji kao prilog lovnoj evidenciji.

7. Ovlaštena veterinarska organizacija prvu kopiju Obrasca za uzorkovanje dostavlja Upravi, drugu kopiju s uzorkom izravno šalje u Hrvatski veterinarski institut, Virusološki odjel, Savska cesta 143, Zagreb, a treću kopiju zadržava u svojoj evidenciji. **Rok za dostavu navedenih Obrazaca Upravi je do 10-og u mjesecu za prethodni mjesec.**

Ovlaštena veterinarska organizacija mora osigurati da zaprimljeni uzorci odmah po preuzimanju budu dostavljeni u službeni laboratorij, na odgovarajućoj temperaturi i na način da je spriječeno prolijevanje odnosno kontaminacija okolnog prostora, a sve kako bi uzorak u laboratorij stigao u obliku odgovarajućem za pretragu.

8. Uzorkovanje traženoga broja divljih svinja treba provoditi kontinuirano. S obzirom na visoke temperature tijekom ljetnog perioda, ukoliko lovišta nisu određena za uzorkovanje svake odstrijeljene divlje svinje, uputno je izbjegavati uzorkovanje u navedenom periodu kad god je to moguće.

9. Svim lovoovlaštenicima uključenima u predmetni Program kontinuirano se dostavlja odgovarajući broj Obrazaca za uzorkovanje, šprice i igle za uzimanje uzoraka krvi, kao i posudice za dostavu uzoraka organa. Lovoovlaštenici koji u lovištima moraju uzorkovati svaku odstrijeljenu divlju svinju u slučaju da im nedostaje opreme za uzorkovanje, dužni su o

tome obavijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane, e-porukom na veterinarstvo@mps.hr, kako bi im oprema mogla biti dostavljena.

10. Detaljne informacije o uzorkovanju divljih svinja opisane su u Uputi za uzorkovanje iz Privitka 2. ovoga Programa.

11. U odnosu na dostavu uzoraka na pretragu, skrećemo pažnju na važnost dostave uzoraka na odgovarajućoj temperaturi, kako je opisano u Uputi iz podtočke 11. Naime, određeni broj uzoraka uzetih u okviru dosadašnje provedbe Programa nije bio prikladan za analizu, zbog čega su izgubljene informacije, a nastali su i nepotrebni troškovi.

12. Zbog navedenog u podtočki 11.ove točke, ovlašteni veterinar nadležne veterinarske organizacije ne smije preuzeti uzorke koji su vidljivo hemolitični i neprikladni za pretragu. Ovlašteni veterinar dužan je osigurati da preuzeti uzorci budu dostavljeni u laboratorij u odgovarajućem stanju.

13. O svakom uzorku koji je dostavljen u laboratorij, a neprikladan je za pretragu, službeni laboratorij dužan je odmah izvijestiti Upravu i ovlaštenoga veterinara koji je uzorak poslao.

14. O rezultatima pretraživanja na KSK službeni laboratorij dužan je, za svaki pojedini uzorak, izvijestiti Upravu odmah po dobivanju rezultata analize, nadležni Veterinarski ured županije na području koje se nalazi lovište iz kojega uzorak potječe i Ovlaštenu veterinarsku organizaciju kao pošiljatelja uzorka. Ovlaštena veterinarska organizacija o rezultatima pretraživanja mora izvijestiti lovoovlaštenika iz čijeg lovišta uzorak potječe.

8. DIJAGNOSTIČKO PRETRAŽIVANJE

Dijagnostičko pretraživanje i tumačenje rezultata dijagnostičkog pretraživanja provodi se u skladu s Poglavljem VI i VII Pravilnika o dijagnostičkom priručniku za KSK (Narodne novine br. 16/05 i 62/08). Ovlašteni laboratorij dužan je provoditi provjeravanje kakvoće laboratorija, zaliha materijala i reagensa te ostalih potreba u skladu s Dodatkom III Pravilnika o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje KSK (Narodne novine br. 187/04 i 123/08).

Međutim, kako bi se uzele u obzir nove znanstvene spoznaje i razvoj novih metoda dijagnostike KSK, dijagnostičke metode koje se koriste u laboratoriju moraju biti usklađene s metodama propisanim u „Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals“, Svjetske organizacije za zdravlje životinja (OIE) te sukladno procedurama EURL-a.

Napomena: u svrhu smanjenja troškova laboratorijskog pretraživanja uzoraka organa divljih svinja, kad god je to moguće laboratorij treba provoditi pretraživanje skupnih uzoraka na način da jedan skupni uzorak čini jedan pojedinačni.

Pretraživanje skupnih uzoraka nije dozvoljeno za pretraživanje uzoraka dostavljenih zbog sumnje i isključivanja KSK, niti u slučaju uzoraka podrijetlom od uginulih divljih svinja.

9. FINANCIRANJE

Program nadziranja klasične svinjske kuge u divljih svinja u potpunosti se financira sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske.

10. NADZOR

Nadzor provedbe ovoga Programa provodi veterinarska inspekcija Državnog inspektorata Republike Hrvatske.

Izvješće o nadzoru provedbe ovoga Programa (nadzor lovoovlaštenika i ovlaštenih veterinarskih organizacija), potrebno je dostaviti na e-mail adresu: zaklin.acinger@mps.hr.

PRIVITAK1

**POPIS LOVIŠTA UKLJUČENIH U PROGRAM NADZIRANJA
KLASIČNE SVINJSKE KUGE U DIVLJIH SVINJA U 2019/2020 TE
BROJ I VRSTA UZORAKA DIVLJIH SVINJA KOJI SE
DOSTAVLJAJU IZ SVAKOG LOVIŠTA**

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane

Tablica 2 Popis lovišta u kojima se provodi uzorkovanje divljih svinja u svrhu pretrage na klasičnu svinjsku kugu (lovna sezona 2019/2020)

Link: <http://www.veterinarstvo.hr/default.aspx?id=248>

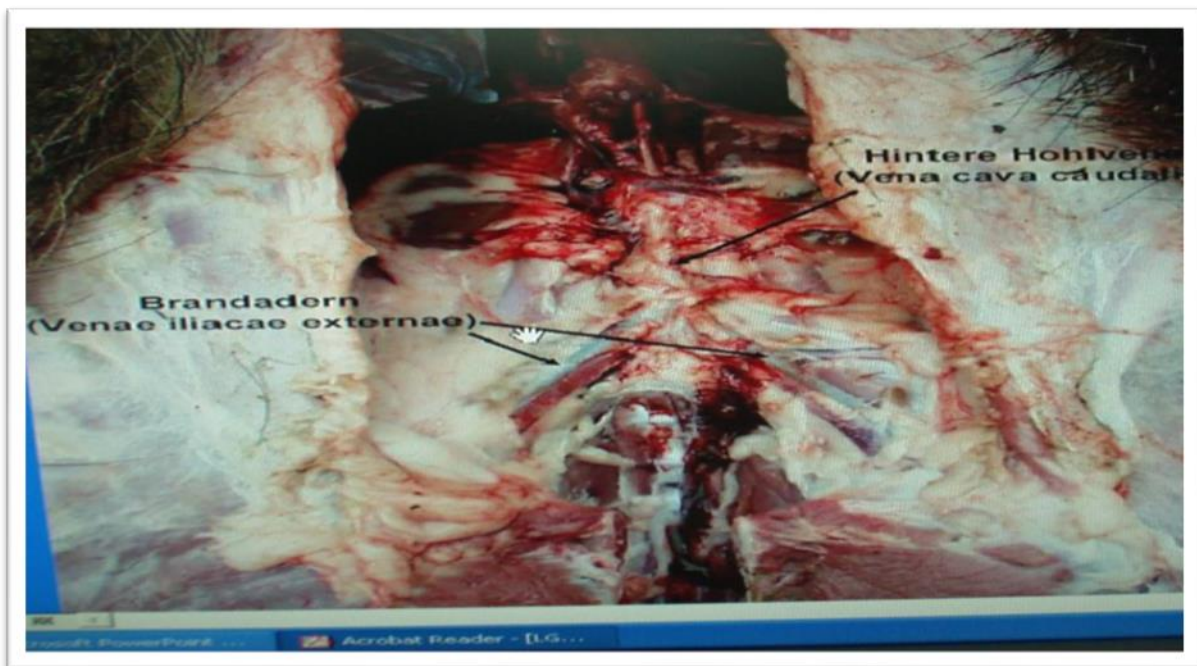
PRIVITAK 2

UPUTA ZA UZORKOVANJE

UPUTA ZA UZORKOVANJE MATERIJALA OD DIVLJIH SVINJA

1. Materijal (krv i organi) se uzima od netom odstrijeljenih divljih svinja.
2. Krv se uzima u sterilne kušalice (epruvete) pomoću šprice i igle. Najpogodnije je krv uzeti iz vena trbušne šupljine (*vena cava caudalis* i *venae iliacae externae*). Dovoljno je uzeti oko 5 ml krvi (gornji rub uzete krvi mora biti oko 2 cm ispod donjeg ruba čepa epruvete). Krv je moguće uzeti i iz srca i vena vrata te pomoću šprice izravno iz trbušne šupljine (ako nije došlo do rasipanja sadržaja probavnih organa) i grudne šupljine.

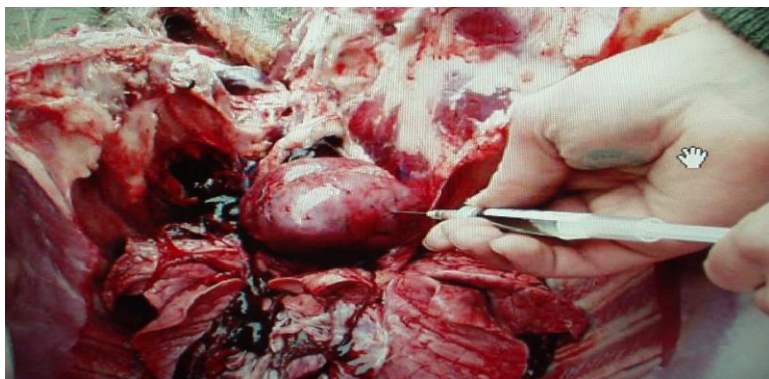
Slika 1. Položaj venae cava caudalis i venae iliacae externae

Slike 2. i 3. Uzorkovanje krvi iz vene cava caudalis i venae iliacae externae

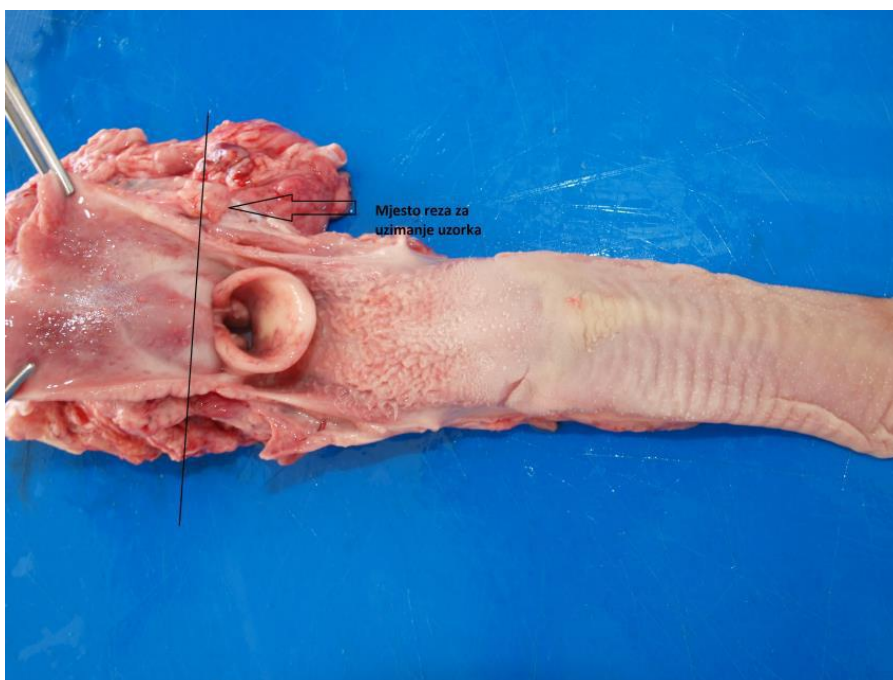
**Slika 4. Uzorkovanje
krvi iz srca**

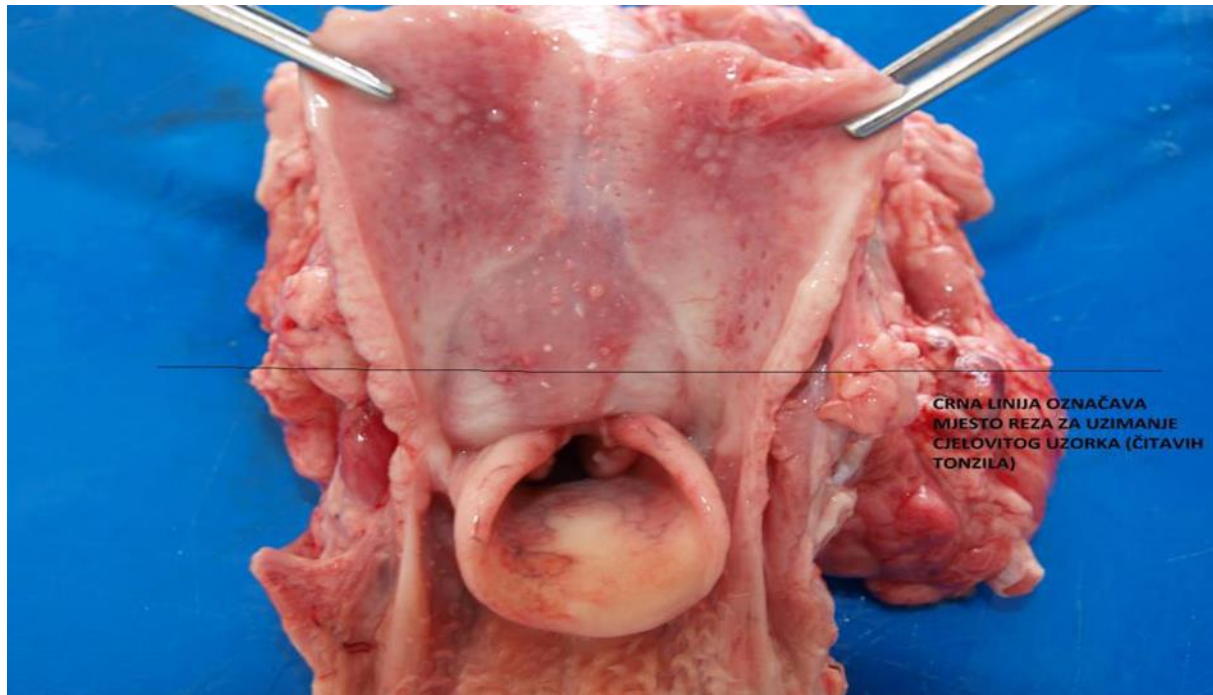
Slike 5, 6, 7 i 8. Pakiranje uzorka

Slika 9. Tonzile

Slika 10. Tonzile

3. Nakon uzimanja krvi, epruvete se moraju dobro začepiti (po mogućnosti čep dodatno izvana oblijepiti ljepljivom trakom) i obilježiti kako je navedeno u točki 6.
4. Svaka se epruveta mora omotati u upijajući materijal (upijajući celulozni papir ili staničevinu) i uložiti u nepropusnu posudu na način da se spriječi prolijevanje uzorka.
5. Od organa divljih svinja u laboratorij treba poslati tonzile (krajnike) ili slezenu. Tonzile su parni ovalni limfatični organi, smješteni sa svake strane medijane brazde mekog nepca, odnosno na prijelazu iz tvrdog u meko nepce (Slika 9). Radi kvalitete uzorka, tonzile treba izvaditi cijele i takve dostaviti na pretragu. Od slezene se dostavlja mali komad (površine oko 5 cm²). Uzorak se mora smjestiti u manje kutijice (plastične). Daljnji postupak sa uzorkom (označavanje, pakiranje i pohrana) je jednak postupanju sa uzorcima krvi.
6. Svaku epruvetu u kojoj se dostavlja uzorak krvi i svaku plastičnu kutiju u kojoj se dostavlja uzorak organa, **treba označiti serijskim brojem Obrasca za dostavu uzoraka divljih svinja, koji se popunjava za svaku svinju od koje se uzima uzorak.** Ako se od iste svinje dostavljaju i krv i organi, onda i epruveta s krvi i kutija s uzorkom organa, treba biti označena istim serijskim brojem Obrasca za dostavu uzoraka, a oba uzorka se u laboratorij dostavljaju uz isti Obrazac za uzorkovanje.
7. Uzete uzorke divljih svinja i popratne Obrasce za dostavu uzoraka, lovac treba hitno dostaviti u nadležnu ovlaštenu veterinarsku organizaciju koja je dužna **uzorke, u što kraćem vremenu, poslati u laboratorij, s tim da do slanja, uzorke treba držati na temperaturi hladnjaka, od 4°C do 8°C (uzorci se ne smiju smrznuti odnosno zamrzavati).** Nadležna veterinarska organizacija uzorke dostavlja u: **Hrvatski veterinarski institut, Virusološki odjel, Laboratorij za dijagnosticiranje klasične svinjske kuge, Savska cesta 143, 10 000 Zagreb.**

PRIVITAK 3

OBRAZAC EPIDEMIOLOŠKOG ISTRAŽIVANJA U SLUČAJU SUMNJE / POTVRĐENOG SLUČAJA KSK U DIVLJIH SVINJA

(Izvor: Krizni plan za klasičnu svinjsku kugu, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane, MP)

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
UPRAVA ZA VETERINARSTVO I SIGURNOST HRANE

Broj: _____

**SUMNJA/POTVRĐENI SLUČAJ KLASIČNE SVINJSKE KUGE
U DIVLJIH SVINJA**

EPIDEMIOLOŠKI UPITNIK

1. Naziv lovišta u kojem je divlja svinja pozitivna na KSK, uzorkovana:

_____

2. Broj lovišta: _____

3. Ime, prezime, adresa i broj telefona lovoovlaštenika:

_____

_____

4. Naziv, adresa i telefon nadležne ovlaštene veterinarske organizacije:

_____

_____

6. Podaci o broju i uginućima divljih svinja u lovištu, tijekom proteklih 6 mjeseci :

Kategorija	Ukupan broj divljih svinja u kategoriji	Ukupan broj divljih svinja u kategoriji					
Veprovi							
Krmače							
Nazimice							
Prasad/Podmladak							
Drugo (navesti)							
Ukupno							

7. Procijenjeni datum kad su zamjećeni simptomi bolesti:

---

8. Procijenjeni datum/datumi kada su zamijećena uginuća divljih svinja u lovištu tijekom posljednjih 6 mjeseci:

---

9. Ime, prezime, adresa i telefon osobe koja je pronašla uginulu/uginule divlje svinje:

---

10. Uočeni klinički znakovi KSK u divljih svinja u lovištu, tijekom posljednjih 6 mjeseci (navesti broj divljih svinja u kojih su uočeni klinički znakovi KSK):

Klinički znakovi	Veptovi	Krmače	Nazimice	Prasad/Podmladak	Drugo (navesti)
Inapetencija					
Apatija					
Pospanost					
Visoka temperatura					
Povraćanje					
Proljevanje					
Začep					
Dezorjentiranost					
Pobačaji					
Puerperalne smetnje					
Kašalj					
Iscjedak iz očiju					
Suzenje					
Cijanoza					
Slinjenje					
Smetnje od strane živčanog sustava					
Skupljanje u skupine					
Respiratorni simptomi					
Ostalo (navesti)					

11. Podaci o dostavljanju uzoraka divljih svinja na pretragu na KSK, u zadnjih 6 mjeseci:

---

12. Uočene patomorfološke promjene:

Patomorfološke promjene	Kategorija divljih svinja zahvaćena patomorfološkim promjenama	Broj divljih svinja s uočenim patomorfološkim promjenama
Petehijalna krvarenja		
Limfni čvorovi (edematozni i hemoragični)		
Povećanje slezene		
Infarkt slezene		
Crijevna ulceracija		
Krvarenja u bubrežnoj zdjelici		
Obilna krvarenja u abdominalnoj šupljini		
Encefalitis		
Drugo (navesti)		

13. Podaci o gospodarstvima u blizini lovišta, gdje se domaće svinje drže na otvorenom:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____
20. _____
21. _____
22. _____

14. Podaci o gospodarstvima u blizini lovišta, na kojima se ne provode minimalne biosigurnosne mjere za sprječavanje unošenja virusa KSK u uzgoje domaćih svinja

1. _____

2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____
20. _____
21. _____
22. _____

Hranidba divljih svinja u lovištu i kontakti s domaćim svinjama

15. Da li se divlje svinje u lovištu prihranjuju ?
DA / NE (zaokružiti)

Ako DA, navesti vrstu hrane, način i učestalost hranidbe, te podrijetlo hrane

za divlje svinje:

---

16. Tko obavlja prihranjivanje divljih svinja, navesti ime, prezime i kontakt:

---

17. Da li divlje svinje iz lovišta lako mogu doći u kontakt s domaćim svinjama koje se drže/uzgajaju u blizini lovišta ?

DA / NE (zaokružiti)

Ako DA, opisati na koji način:

---

18. Navesti druge vrste kontakata divljih i domaćih svinja:

-
19. Navesti druge informacije koje ukazuju na moguće vrijeme zaražavanja i izvor/izvore zaraze:

---

20. Je li po procjeni nadležnog veterinarskog inspektora, potrebno uvesti ograničenje ili pojačani izlov divljih svinja u lovištu?

Objasnite za uvođenje ograničenja ili pojačanog izlova:

---

21. Je li po procjeni nadležnog veterinarskog inspektora, potrebno provesti odstrjel divljih svinja u lovištu, u dijagnostičke svrhe?

Objasnite:

---

22. Je li potrebno uvoditi ograničenja u odnosu na stavljanje u promet svinja s gospodarstava u blizini lovišta ?
DA / NE (zaokružiti)

Ako DA, na kojem području (radijus oko lovišta)?

---

23. Preporuča li se provedba preventivnog usmrćivanja prijemljivih domaćih svinja na gospodarstvima za koje je utvrđeno da su u naročitoj opasnosti od izbijanja KSK, premda domaće svinje još ne pokazuju kliničke znakove KSK?

DA / NE (zaokružiti).

Ako DA, obrazložiti:

Ime i prezime, adresa i broj telefona nadležnog veterinarskog inspektora koji je prikupio podatke :

Potpis: _____

Ime i prezime, adresa i broj telefona lovoovlaštenika ili druge nadležene osobe u lovištu od koje su podaci prikupljeni:

Potpis: _____

Datum i mjesto provedbe epidemiološkoga istraživanja:
